

Дніпропетровський Університет

Газета виходить із вересня 1934 року.

4 грудня 2012 року.

№11 (2894)

ДЕЯКІ ЦИФРИ І ФАКТИ

2011/2012 н. р.:

ПІДСУМКИ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ

• ДНУ ім. О. Гончара підготував 2845 бакалаврів, 1668 спеціалістів і 687 магістрів.

• З відзнакою видано 379 дипломів бакалавра, 127 дипломів спеціаліста та 305 дипломів магістра.

• Повторно до складання державної атестації допущено 34 бакалаври, 10 спеціалістів, 4 магістри.

• Не склали державну атестацію 40 бакалаврів, 29 спеціалістів, 2 магістри.

• 74 студенти захистили дипломні роботи іноземною мовою, 405 випускників рекомендовано до вступу в аспірантуру.

• Уперше у ДНУ ім. О. Гончара проводили державну атестацію студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра за спільними програмами у рамках Мережевого університету СНД зі спеціальностей «Мова і література» (російська), «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Міжнародна економіка», «Правознавство (в галузі міжнародного права)»; 6 студентів отримали дипломи з відзнакою.

• Відбувся перший випуск із напрямів «Гідрометеорологія», «Системний аналіз», магістрів зі спеціальностей «Фізіологія рослин» та спеціальності Центру післядипломної освіти «Управління навчальним закладом».

• Державна комісія рекомендувала шість дипломних робіт за спеціальністю «Фізика» впровадити у навчальний процес.

• Планується, що результати дипломних робіт студентів факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем будуть впроваджені у виробництво ТОВ «Ековізіон», КБ «Дніпровське», у дослідженнях Інституту транспортних систем та технологій НАНУ. Одна робота виконана в межах договору №1359 про науково-технічне співробітництво з науково-виробничим комплексом «Дніпротехтранс». Низка дипломних робіт виконана на замовлення ПрАТ «Телесистеми України», Дніпропетровської філії ПАТ «Укртелеком».

• Дипломні роботи студентів фізико-технічного факультету базувалися на тематичі ДП ВО «Південний машинобудівний завод імені О. М. Макарова», роботи студентів спеціальності «Прикладне матеріалознавство» виконувалися на базі лабораторій цього підприємства. Троє випускників за дипломні роботи нагородило ДП КБ «Південне».

• Високого рівня дипломні роботи студентів хімічного факультету про викладання складних тем у шкільному курсі. Для оптимізації навчального процесу і більш повного засвоєння матеріалу студенти використали мультимедію та комп'ютерні технології.

(Із доповіді ректора, проф. М. В. Полякова на серпневій нараді викладачів та співробітників 2012 року).

ВІДЗНАЧИВ РЕКТОР

ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ СТУДЕНТІВ

Ректор університету, проф. М. В. Поляков відзначив 120 найактивніших студентів.

Знак «Відмінник ДНУ» вручено 25 юнакам і дівчатам. Почесними грамотами нагороджені студенти за успішну навчальну, наукову, громадську та спортив-

ну роботу. Голова ради студентів університету Микита Плясов отримав від ректора Подяку за вагомий внесок в організацію загальноуніверситетських заходів та підтримку творчих студентських ініціатив.

Т. СОНЯЧНА.

ДО 95-РІЧЧЯ ДНУ ІМ. О. ГОНЧАРА

ГОТУЄМОСЯ ДО ЮВІЛЕЮ

Розпочато підготовку до 95-річчя Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Створено оргкомітет і робочу групу.

Розпочато реалізацію розробленого плану заходів.

Т. ТОМІНА.

АНКЕТУВАННЯ ЩОДО МОТИВАЦІЇ ВИБОРУ МІСЦЯ НАВЧАННЯ

СТУДЕНТИ ДВОХ ФАКУЛЬТЕТІВ ВІДПОВІЛИ В АНКЕТІ, ЩО ВОНИ ОБРАЛИ ДНУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА ТОМУ, ЩО ВІН МАЄ ХОРОШУ РЕПУТАЦІЮ

Кафедра статистики й теорії ймовірностей розробила анкету «Мотивація вибору студентами ДНУ імені Олеся Гончара для навчання за обраним напрямом (спеціальністю) і здобуття вищої освіти». Анкетування провели серед студентів двох факультетів – механіко-математичного і біології, екології та медицини.

Запитання анкети стосувалися критеріїв вибору абітурієнтами нашого університету та напрямку спеціальності, оцінки організації навчального процесу і планів після закінчення навчального закладу.

Опитано студентів перших-п'ятих курсів за напрямками «Механіка», «Математика», «Статистика», «Теплоенергетика», «Біологія», «Екологія», «Лабораторна діагностика» і майбутніх магістрів та спеціалістів за відповідними спеціальностями.

Студенти всіх напрямів механіко-математичного факультету, як і студенти всіх напрямів факультету біології, екології та медицини, на запитання «Який критерій Ви обрали, приймаючи рішення щодо вступу до ДНУ імені Олеся Гончара?» переважно відповіли: «Репутація університету», «Якість освіти і умови навчання», «Навчальність цієї спеціальності в університеті». Трохи менше юнаків і дівчат вступили в університет за порадою батьків, родичів, шкільних учителів, викладачів університету.

Для здобуття інформації про університет більшість студентів користувалися довідниками вищих навчальних закладів та офіційним сайтом університету в Інтернеті. Реклама в засобах масової інформації займає найменшу частку у відповідях.

Цікаво, що більше половини юнаків і дівчат не відвідували Дні відкритих дверей.

Популярними відповідями на запитання «Чи вплинуло на Ваш вибір відвідування Вашої школи викладачами ДНУ імені Олеся Гончара?» були такі: «Викладачі не відвідували школу, у якій я навчався» і «Ні, не вплинуло».

Викладачі зробили висновок, що, напевне, варто поміркувати про ефективність профорієнтаційної роботи, приділяти більше уваги не пасивній формі – виступам викладачів у школах, а активній – викладати нестандартні методи розв'язання задач на факультативах, залучати майбутніх абітурієнтів до олімпіад, турнірів, конкурсів, що проводить університет.

Студенти всіх спеціальностей мехмату очікують від навчання в ДНУ імені Олеся Гончара класичної університетської освіти, а не вузькоспеціалізованої; здобуття глибоких теоретичних знань та практичних навичок. Диплом ДНУ ім. О. Гончара є гарантією такої освіти для більшості студентів обох факультетів.

Серед основних очікуваних результатів навчання студенти відзначають здобуття якісної освіти та перспективи знайти престижну роботу в Україні. Найбільш перспективним способом працевлаштування студенти всіх спеціальностей мехмату вважають Інтернет.

На запитання «Чи обрали б Ви спеціальність, за якою навчаєтесь, якби Вам довелося обирати спеціальність знову?» більшість студентів відповіли: «Так». Серед причин, з яких вони не обрали б знову цю спеціальність, студенти назвали «Дисципліни, які викладаються, не орієнтовані на використання матеріалу в майбутній професійній діяльності», «Несправедливе оцінювання знань».

Рівень викладання дисциплін студенти всіх спеціальностей переважно оцінюють як високий. Більшість студентів всіх спеціальностей частково задоволені застосуванням у навчальному процесі нових інформаційних технологій.

НА ЗАСІДАННІ РЕКТОРАТУ

Декан механіко-математичного факультету О. В. Хамініч детально, по кожному блоку запитань повідомив ректорат про підсумки анкетування «Мотивація вибору студентами ДНУ імені Олеся Гончара для навчання за обраним напрямом (спеціальністю) і здобуття вищої освіти». Ректорат узяв інформацію до відома і вирішив: на сайтах ДНУ ім. О. Гончара та факультетів подавати інформацію приймальної комісії про напрями підготовки, можливості майбутніх студентів (заняття науковими дослідженнями, обмін між вищими навчальними закладами, участь у різноманітних програмах, отримання другої вищої освіти тощо), спектр працевлаштування; деканом факультетів і радам студентів доручено встановити безпосередні зв'язки з учнями 11-х класів, які брали участь у міських та обласних олімпіадах, та призерами конкурсу наукових робіт членів Малої академії наук, залучати їх до заходів, які проводять факультети; деканам та директору Центру довузівської підготовки доручено організувати цикл лекцій у школах Придніпровського регіону для поглиблення рівня знань з окремих дисциплін та популяризації напрямів підготовки у ДНУ ім. О. Гончара; організувати у школах профільні класи (очні та заочні), які мають на меті здійснювати поглиблене вивчення окремих дисциплін та популяризацію напрямів і спеціальностей в університеті.

Т. СОБКА.

Думки, підказані серцем. Роздуми про виховання студентської молоді. Нариси/ідея та заг. ред. М. В. Полякова; авт.-упоряд. В. В. Іваненко, Н. П. Олійник. – Д.: Вид-во ДНУ, 2011. – 264 с.

Хто людство розумом перевершив. Нариси/ідея та заг. ред. М. В. Полякова; авт.-упоряд. В. В. Іваненко, І. С. Попова. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2011. – 380 с.

У книзі вміщено нариси про життєву та професійну долю видатних діячів науки, культури, суспільно-політичного життя нашої держави та Росії, Польщі, Німеччини, Іспанії, США, які мають почесне звання доктора Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Ця традиція започаткована в нашому університеті в 1993 році. Відтоді почесними докторами ДНУ ім. О. Гончара стали 29 учених та інших фахівців.

«Одним із перших Докторів, – пише у «Слові до читача» ректор М. В. Поляков, – був видатний письменник ХХ століття, він же випускник нашого університету, що зараз із честю носить його ім'я, – Олесь Гончар!»

Саме для того, щоб пам'ять про науковий та громадський подвиг найславетніших постатей нашої епохи, діяльність яких доля щасливо пов'язала із Дніпропетровським національним університетом, не стерлася й не знецінилася з неминучим плином часу, задумана нами ця книга. Особливо актуальною вона стає з наближенням сторічного ювілею нашого навчального закладу як можливість замислитися над пройденим шляхом та накреслити подальші перспективи.

Хочеться вірити, що ця книга – гімн інтелектуальній еліті вітчизняної науки – буде прикладом бездоганного служіння справі для нових поколінь українських студентів».

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС «ПРОФЕСІОНАЛИ МАЙБУТНЬОГО-2012»

(УРОКИ, ВИСНОВКИ, ПЛАНИ ТА СПОДІВАННЯ КАФЕДРИ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ)

Оператор мобільного зв'язку «МТС Україна» під патронатом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства інфраструктури України та Національної комісії з питань регулювання зв'язку України провів у м. Києві фінал шостого Всеукраїнського конкурсу «Професіонали майбутнього-2012».

«Професіонали майбутнього» – перша й поки що єдина в Україні комплексна довгострокова програма підтримки студентів, що обрали справою свого професійного життя галузь телекомунікацій. Вона гармонійно поєднує фахову вищу освіту за стипендіального забезпечення від Компанії МТС, практичний досвід командної роботи над реальним інноваційним проектом, стажування в місцевих технічних дирекціях Компанії МТС. У цій програмі беруть участь четвертокурсники одинадцяти провідних університетів України, що здійснюють підготовку за напрямом «Телекомунікації». Географічне представництво учасників програми вкрай широке: Київ, Харків, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Одеса, Сімферополь, Севастополь, Донецьк, Тернопіль, Львів. Із 2006 року – року започаткування програми – у

ній узяли участь понад 1500 студентів.

За своїм змістом програма є конкурсом науково-проектних робіт, розробку яких здійснюють студенти під керівництвом своїх викладачів, а тематику визначають технічні фахівці Компанії МТС з урахуванням новітніх світових тенденцій розвитку телекомунікаційної галузі. Тобто учасники конкурсу фактично розв'язують сучасні реальні науково-технічні задачі, що постають перед операторами мобільного зв'язку, набуваючи тим самим неоціненний досвід інноваційної професійної діяльності.

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара (в особі студентів кафедри електронних засобів телекомунікацій факультету фізики, електроніки та комп'ютерних систем) бере активну й успішну участь у цій програмі з самого її започаткування. Команда ДНУ, хоча щоразу не посідала у конкурсі призових місць, що традиційно лишалися за командами провідних фахових технічних університетів (Донецького національного технічного університету, Одеської національної академії зв'язку, Національного університету «Львівська політехніка», Державного університету інформаційно-комунікаційних тех-

нологій), тим не менше міцно закріпилася у вельми престижній та почесній номінації «За практичну значущість та швидкість реалізації проекту», яку посідала тричі поспіль – аж до цього, 2012 року. А цього року – чи то друзі-суперники стали значно сильнішими, чи то ми стали значно слабшими – команда ДНУ була відзначена лише у номінації «За сміливість та вміння тримати удар». Що ж, настав час «роботи над помилками», і колектив кафедри електронних засобів телекомунікацій уже взявся до ретельного, прискіпливого аналізу досить складного, різноаспектного процесу підготовки своїх студентів четвертого курсу до Всеукраїнського конкурсу «Професіонали майбутнього-2013», аби беззаперечно домогтися плідної, ефективної участі в ньому команди ДНУ ім. О. Гончара – з належно високим рейтинговим місцем.

Але цим не обмежується завдання такого аналізу. Цей аналіз, зокрема, наводить на глибоку думку про необхідність обов'язкового впровадження до класичного університетського навчального процесу певних фрагментів, орієнтованих на тісну різноаспектну взаємодію з бізнесовими структурами теле-

комунікаційної галузі. «Я певен, що якість освіти та успішність бізнесу взаємопов'язані: ми спроможемося досягти успіхів як в освіті, так і в бізнесі лише за скорочування розриву між ними», – сказав на Всеукраїнському конкурсі «Професіонали майбутнього-2012» заступник голови Департаменту вищої освіти С. В. Касьян.

У цьому році про підтримку конкурсу заявили компанії Huawei та Alcatel-Lucent, які заснували спеціальні номінації: компанія Huawei нагородить найінноваційніший проект, а Alcatel-Lucent відзначить найекологічніше технічне рішення.

То ж кафедра електронних засобів телекомунікацій разом із академічною групою КТ-09-1 стають на новий шлях – шлях системного залучення різноманітних конкурсних програм від бізнесових структур телекомунікаційної галузі (зокрема таких як «Професіонали майбутнього») до навчального процесу – як його органічної складової – і щиро сподіваються на успіх на цьому шляху.

В. БОНДАРЕНКО,
доцент кафедри електронних засобів телекомунікацій.

ПРОГРАМА ДОПОМОГИ ВІДСТАЮЧИМ НА ФАКУЛЬТЕТІ СУСПІЛЬНИХ НАУК І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

«КУРАТОРСТВО»

Програма «Кураторство» працює два роки; ініціатива її створення належить науковому комітету ради студентів факультету.

Уже через рік роботи програми відрахування з університету скоротилося на 10%. Окрім цього, разом із деканатом ми почали підраховувати рейтинги студентів за результатами сесій. Так, після зимової сесії 2012 року найвищий середній бал на факультеті був 99,7. А за результатами літньої сесії Анна Косенко, студентка групи СМ-11-2, набрала середній бал 100!

Із самого початку у програмі брали участь тільки члени наукового комітету ради студентів. Юнаки й дівчата, які навчаються на «відмінно», дізнавалися у старост, хто із студентів потребує допомоги в навчанні, і призначали час для додаткових занять. Заняття будувалися таким чином, щоб відстаючі студенти ставили запитання із тем, які вони не розуміють або які пропустили. Кураторами ставали як старшкурники, так і одногрупники.

Із вересня цього року кількість очолює кураторами виросла

приблизно вдвічі. Тепер у команді четверо п'ятикурсників за спеціальністю «Філософія», один п'ятикурсник за спеціальністю «Політологія», двоє четвертокурсників за спеціальністю «Соціологія», одинадцять третьокурсників усіх спеціальностей та п'ять другокурсників.

Прикладом вдалої роботи програми «Кураторство» є випадок із Ксенією Дідок (гр. СЦ-10-2). Вона розповідає: «Через хворобу я пропустила кілька занять із навчальної дисципліни «Соціальна структура суспільства». Не встигла набрати достатньо балів на семінарах і у підсумку могла бути недопущеною до екзамену. Одногрупниця Ксенія Яцук доступно пояснила пропущений матеріал, буквально розклала його по полочках, пояснила, як краще написати самостійну роботу, щоб підвищити свій бал. Я так і зробила і таким чином була допущена до екзамену з 39 балами.

Я вдячна Ксенії за те, що вона витратила свій вільний час на заняття зі мною і просто врятувала мене від відрахування з університету.»

У свою чергу, Ксенія Яцук так коментує свій досвід куратора: «Коли я почула про програму «Кураторство», та зразу вирішила взяти в ній участь. Із першого курсу я навчаюся на «відмінно» і завжди хотіла допомагати в навчанні іншим студентам.

У науковий комітет надійшли

списки відстаючих, у яких я знайшла прізвище своєї одногрупниці. Відразу зрозуміла, що буду куратором саме в неї. Матеріал я знала добре, крім того, пояснюючи його Ксюші, я ще краще підготувалася до екзамену. Мені приємно працювати на благо факультету. Обов'язково братиму участь у цій програмі й надалі.»

У кожного свої причини пропускати заняття. А наше завдання не засуджувати студентів, у яких успішність нижча, а всіляко допомагати їм і сприяти підвищенню рівня успішності на факультеті.

А. ПРОМЬОВА,
голова ради студентів факультету суспільних наук і міжнародних відносин.

ПРЕДСТАВНИК ДНУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА НА ЄВРО-2012 У ЛЬВОВІ

У КОМАНДІ ВОЛОНТЕРІВ

Студент гр. КТ-09-1 Костянтин ЗАХАРЧУК цього літа працював у команді організаторів Євро-2012 у Львові. Ми попросили юнака розповісти про це читачам нашої газети.

Про можливість стати волонтером я прочитав на сайті Єврочемпіонату. Як і вимагалось, заповнив анкету, і мені запропонували пройти співбесіду за допомогою програми Skype. Я маю сертифікат Кембриджського університету Сполученого Королівства, тому співбесіда англійською мовою з керівником волонтерської служби м. Львова не була для мене аж занадто важким завданням.

У Львові кілька разів із нами провели навчання і тренінги: розповіли, як допомагати вболівальникам, як правильно давати поради, щоб вболівальники й туристи, більшість із яких приїде сюди вперше, залишилися приємно враженими містом, його культурою і традиціями.

5-7 червня нам роздали жовті футболки з написом Volunteer (волонтер) та ask me! (запитуй мене!).

7 червня на проспекті Свободи відкрилася Львівська

фан-зона з грандіозним концертним скрипалем-віртуозом Олександром Божика, гурту «Божик-бенд» та струнного оркестру «Бравіссімо». Вони дали старт музичному маршу, що тривав майже місяць, під час якого кращі українські та закордонні виконавці розважали львів'ян і гостей міста.

Уже наступного дня, 8 червня, Україна поринула в атмосферу футбольного свята. У Львові прибули близько 11000 німецьких та 4000 португальських вболівальників. Місця їх поселення побачиш одразу: іноземці вивішують на балконах свої національні прапори, багато хто гуляє з ними містом чи кладе їх поруч на столах кафе й ресторанів.

Крім німців та португальців, у фан-зону приходили наші сусіди – поляки, росіяни, білоруси. Один із охоронців забрав із рук німкені середнього віку довгу парасольку. Із нею йти до фан-зони – «по»

(«ні, не можна») – чоловік ще й підтверджує сказане скрещенням рук. У відповідь німкеня запитує, де ж їй залишити парасольку. Охоронець цього не знає й лише запитально дивиться на жінку. «Віднесіть он туди, – рятую я ситуацію англійською мовою. – Там знайдете бокси для зберігання речей».

Загалом у Львові відбулися три матчі: 9 червня грали Німеччина та Португалія; 13 червня зустрілися збірні Данії і Португалії, а 17 числа мрілися силами команди Данії й Німеччини. Під час чемпіонату у храмах Пресвятої Євхаристії, верховних апостолів Петра й Павла та Преображення Господнього щодня відправляли літургії англійською, німецькою та португальською мовами: більшість туристів були римо-католиками. У вищезгаданих храмах працювали волонтери, які розповідали гостям іноземними мовами про історію Львова.

Костянтин ЗАХАРЧУК (посередині) супроводжує двох німців на таксі до польського кордону. На пам'ять сфотографувалися.

Значна частина волонтерів виконувала свої обов'язки на залізничному вокзалі, в аеропорту та місцях відпочинку. Вони надавали інформацію не тільки вболівальникам, а й туристам, як пройти до пам'ятних місць, рекомендували заклади харчування. Мені пощастило працювати на центральній площі Ринок, де розташовується будинок міської ради Львова, на вулиці Галицькій, де височить

пам'ятник засновнику Львова Данилові Галицькому на бронзовому коні, а також на проспекті Свободи, біля фан-зони.

Усього у Львові працювало близько 940 волонтерів, 90% із них – місцеві жителі, а решта – з інших міст і країн. Ми працювали не задля отримання грошей, ми мали на меті спілкуватися з іноземцями, поліпшити свої мовні навички і просто допомогти якнайкра-

ше представити нашу країну. Кожен із нас отримав персональний сертифікат і уніформу на згадку про таку чудову подію, як Єврочемпіонат.

Гадаю, волонтери виконали доручену роботу на «відмінно», і туристи та вболівальники поїхали додому задоволені, з нестримним бажанням ще раз відвідати європейське місто Лева.

К. ЗАХАРЧУК,
студент гр. КТ-09-1.

У СТУДЕНТСЬКОМУ МІСТЕЧКУ ДНУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Цього дня студенти розмовляли тільки українською мовою і були одягнені в український національний одяг.

Дівчата чепурилися, хлопці намагалися підбадьорити чорнобрових співом, усі разом залучалися до забав.

Було і справжнє українське весілля. Можливо, не зовсім справжнє, але закоханим студентам воно припало до душі.

Лілія Таїбова та Анастасія Святелик (гр. УД-12) провели майстер-клас із Петриківського розпису.

Ажіотаж, як і годиться, викликала українська кухня. Усі страви готували студенти. Дуже багато дівчат в університеті гарно готують українські страви. Відповідали за кухню Владислава Скотар та Марія Нарро Тума. Най-

більше студенти купували вареники і млинці. Ще одна родзинка свята: алейми прогулювалися чарівні дівчата, які пропонували присутнім обмінити яблучка на невеликі гроші. До хвостика кожного яблучка дівчата прикручували ролончиком записочку, у якій покупцеві передбачалося майбутнє: «Сьогодні у вас буде успішний день», «Із завтрашнього дня ви добре вчитиметесь» і т. п.

Виручені на святі кошти студенти передали на придбання зимового взуття для мешканців Васильківського дитячого будинку.

День української молоді відбувся вперше, і він викликав у студентів позитивні емоції. Сподіваємося, це свято стане традиційним.

М. НАРРО ТУМА.

Організатори Дня української молоді, члени культурно-масового комітету ради студентів ДНУ імені Олеся Гончара Альона ГАУБА (гр. ДС-12-1), Маргарита ДЕРЕВЦЬКА (гр. ВЗ-12-1), Марія НАРРО ТУМА (гр. ВУ-12-1), Владислава СКОТАР (гр. ВУ-09-1).

ПОЧЕСНИЙ ДОКТОР І ВИХОВАНЕЦЬ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

Сергій Михайлович Нікольський належить до тих людей, які випромінюють любов до життя. Навколо нього – дивовижна аура добра. Його завжди усміхнене обличчя сяє. Напевне, у цьому пульсуванні буття, непідробної уваги до всього нового, що стоїть на самому вістрі часу, і приховані чари цієї талановитої людини, секрет його довгого і плідного життя. Адже Сергій Михайлович справив свій 100-річний ювілей у трудовому строю.

Сергій Михайлович Нікольський народився 30 квітня 1905 року в сел. Завод Талиця Пермської губернії (сьогодні – м. Талиця Свердловської області). Із 1924 року вчився в Катеринославському інституті народної освіти (нині Дніпропетровський національний університет). У 1929 році успішно закінчує університет і залишається там працювати. Його трудова діяльність у ДДУ тривала з 1930 по 1940 рік. Натхненню і проникливо розповідав Сергій Михайлович про час навчання

СЕРГІЙ МИХАЙЛОВИЧ НІКОЛЬСЬКИЙ

й роботи у Дніпропетровському університеті. Адже саме в ці десять років він виріс від студента до науковця, кандидата наук.

С. М. Нікольський належить до тих людей, які, навчаючи інших, ніколи не перестають учитися. Одночасно з роботою у ДДУ Сергій Михайлович закінчує аспірантуру Московського державного університету й у 1935 році отримує ступінь кандидата фізико-математичних наук. У 1940 році Сергій Михайлович як перспективного вченого запрошують працювати до Математичного інституту ім. В. А. Стеклова АН СРСР. С. М. Нікольський приймає цю пропозицію й переїжджає до Москви, де й закінчує докторантуру при МІАН. У 1942 році С. М. Нікольський здобуває ступінь доктора фізико-математичних наук, а в 1944-му – звання професора. З 1947 року Сергій Михайлович – професор (з 1952 по 1954 рік – завідувач кафедри вищої математики) Московського фізико-технічного інституту. Колеги підкреслюють, що Сергій Михайлович може спокійно й аргументовано відстояти свою думку, не терпить рутини в науковому житті. Мудрі поради вченого з професійних та життєвих питань, інтелігентність поведінки створювали особливу надійність і захищеність його учнів. Завжди уважний, тактовний, оптимістично налаштований.

До 2006 року (!) Сергій Михайлович залишався головним науковим співробітником МІАН і плідно працював на посаді професора механіко-математичного факультету МДУ. У 2005 році 4-8 травня в Москві відбулася конференція «Сучасні проблеми викладання математики», присвячена 100-річчю С. М. Нікольського, на якій Сергій Михайлович не лише був почесним головою, а й виступив із доповіддю «Математика в минулому, математика сучасна і майбутня». Виступ видатного вченого-ювіляра зрівняв шквал оплесків, йому аплодували стоячи!

Олександр Васильович Михальов, професор механіко-математичного факультету МДУ, зазначає: «Внесок С. М. Нікольського в теорію функцій і функціональний аналіз нео-

цінний». І справді, Сергію Михайловичу Нікольському належать фундаментальні результати в галузі функціонального аналізу, у теорії наближення функцій, теорії квадратурних формул, теорії викладання функціональних просторів і її застосування до варіаційних методів розв'язання рівнянь із вивідними. С. М. Нікольський – всесвітньо визнаний голова створеної ним великої наукової школи з теорії функцій і її застосування. Він автор понад 100 наукових публікацій, у тому числі трьох монографій, двох підручників для вищих навчальних закладів, семи підручників для шкіл.

На заняттях Сергія Михайловича завжди був «аншлаг», із великим задоволенням відвідували студенти його лекції, ставили непрості запитання, завжди отримували кваліфіковані відповіді.

Якби людям давали нагороди за порядність, чесність, людяність та відданість роботі, то їх отримав би Сергій Михайлович. Усе, що він задумував, робилося на користь людям. За свою плідну наукову й педагогічну діяльність Сергій Михайлович здобув багато звань і нагород: член-кореспондент АН СРСР (1968), дійсний член АН СРСР (1972), іноземний член Угорської академії наук (1976), іноземний член Польської академії наук (1980), почесний доктор Дніпропетровського університету (1994), почесний професор Московського фізико-технічного університету (1997), заслужений професор МДУ ім. М. В. Ломоносова (2005).

Він лауреат Сталінської премії за дослідження в теорії наближень (1952), двічі лауреат Державної премії СРСР за монографію «Інтегральні надання функцій і теорія вкладення» (1977) і за тритомний підручник «Вища математика: підручник для вузів» (1987), лауреат Державної премії України (1994), премії Уряду РФ за «Поглиблену математичну підготовку інженерно-фізичних і фізико-технічних спеціальностей університетів» (2002), премії ім. П. Л. Чебишева АН СРСР (1972), ім. А. М. Колмогорова РАН (2000) за цикл робіт

«Наближення функцій на многостатностях та їх продовження», ім. М. В. Остроградського НАН України (2000), премії МДУ ім. М. В. Ломоносова за видатний внесок у розвиток освіти (2005).

С. М. Нікольський нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора (1953), Леніна (1975), Жовтневої Революції (1985), золотою медаллю ім. І. М. Виноградова Російської академії наук (1991) – за цикл робіт із теорії наближення функцій і вкладень функціональних класів та з її застосування, медаллями Болцано Чеської академії наук (1979), ім. Коперника Польської академії наук (1992).

«Саме професор С. М. Нікольський у вересні 1947 року прочитав першу лекцію студентам фізико-технічного факультету МДУ. Його підручник із математичного аналізу давно став еталоном і перекладений іноземними мовами. Академік Сергій Михайлович Нікольський – патріарх вітчизняної математичної школи, видатний педагог, найвагоміший спеціаліст у царині математичного аналізу – таким він увійде в історію математичної науки», – писав В. А. Садовничий, ректор МДУ ім. М. В. Ломоносова.

Я. РИБАЛКА.

(Із кн. «Славне сузір'я окриленних університетом. Нариси» (Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2008).

На 108-му році відійшов у вічність академік Сергій Михайлович НІКОЛЬСЬКИЙ. Визнаний у всьому світі Вчений, Людина великої честі і благородства, наш випускник і почесний доктор, Сергій Михайлович Нікольський завжди був і буде для нас зразком самовідданого служіння своїй Вітчизні і її народу.

Схиляємо голови перед Великим Ученим, висловлюємо співчуття його рідним і близьким.

Від імені Вченої ради і колективу університету ректор М. В. ПОЛЯКОВ.

ЗУСТРІЧ У РЕКТОРАТІ

У ректораті відбулася зустріч зі студентським активом.

Ректор, проф. М. В. Поляков ска-

зав студентам, що він хоче, аби в університеті відчувалося, що ми – коле-

ги: викладачі передають знання, а

молодь щоб усе це засвоювала.

Великі відрухання невістагаючих студентів з університету турбують ректора. Він радить, якщо причина пропусків занять – хвороба, на курсі повинна бути взаємодопомога. «В

університеті треба зробити міцний фундамент свого життя», – вважає Микола Вікторович.

Він закликав юнаків і дівчат бути дбайливими також до свого здоров'я. Кафедра клінічної лабораторної діа-

гностики організує безкоштовні Дні здоров'я – треба брати в них участь.

Ректор і проректор М. М. Ружин відповіли на запитання студентів, зокрема стосовно ремонту гуртожитків. Т. СОНЯЧНА.

«В АФГАНІСТАНІ Я ЗАСВОЇВ УРОК: «СВОЇХ НАПРИЗВОЛЯЩЕ НЕ ЗАЛИШАТИ!»

Володимир ДМИТРИЄВ

До чергової річниці виведення радянських військ з Афганістану доктор політичних наук, завідувач кафедри політології, голова профкому ДНУ імені О. Гончара Олег Тупиця розповів про те, як він потрапив у Афганістан і про особливості служби там.

Д-р політ. н., завідувач кафедри політології О. Л. ТУПИЦЯ.

«ДОПОМАГАВ ПРОСТИМ ЛЮДЯМ»

– Олега Леонідовичу, як Ви потрапили в Афганістан?

– Після закінчення Харківського автотранспортного технікуму мене призвали в армію, розпочинав службу в Північній групі військ (Польща), отримав там звання молодшого сержанта. І коли 27 грудня 1979 року оголосили про введення радянських військ в Афганістан, я подав рапорт з проханням направити мене туди.

– З якими почуттями відправлялися в далеку країну?

– У перші дні призвали більше 50 тисяч воїнів запасу Середньоазійського військового округу – водіїв і техперсонал, які повинні були підготувати базу для вступу регулярної армії. На мою думку, їх поведінка серйозно підірвала авторитет армії у місцевому населенні на початку війни. Але я не боявся зустрічатися з простими жителями і навіть через півто-

ра року перебування в Афганістані ми допомагали їм.

«ВІЙНА ДОВГО НЕ ВІДПУСКАЛА»

– Якими були особливості служби?

– Я служив у військах спеціальної пропаганди, у 109-му спецзагоні. Згідно із міжнародними до-

мовленнями, перед кожним боєм агіткаманда нашої БРДМ 72-Б, оснащена мікрофонами, підсилювачами, магнітофонами і колонками, замість кулеметів, повинна була пояснити моджахедам мовою пушту і дарі, чому ми маємо намір розпочати бойові дії, запропонувати їм здатися для передавання урядовим військам Афганістану, і лише потім розпочиналися бойові дії. Я був начальником цієї станції, і як тільки в якомусь кишлаку розпочинався безлад – станція під'їждувалася до десантної бригади або мотострількового полку, які проводили операцію, і попереду цієї частини виходила до противника. Звичайно, здаватися ніхто не збирався, розпочиналася стрілянина...

– Так Ви були як парламентар...

– Саме так. Але білий прапор парламентарів не завжди нас захищав. На мирне населення наша пропаганда дуже впливала. Серед записів, які ми відтворювали, були про-

мови перших осіб уряду Афганістану – вони закликали мирне населення підтримувати радянські війська.

– Ви нагороджені двома бойовими медалями. За які операції?

– Перша медаль – за бій у кишлаку Хара, провінція Кунар. Тоді загинуло багато хлопців. Я був контужений, пізніше нагороджений медаллю «За бойові заслуги». За другу операцію нагородили відпусткою додому. Це теж унікальний випадок, адже нам навіть не рекомендували писати, де ми служимо. Я повідомив батькам, що служу в Ашхабаді, вигадавав місцеві звичаї. Приїжджаю в рідний Оріхів Запорізької області, а в мене медаль на грудях.

7 листопада я був ще вдома, а 14 – уже брав участь в одній із найбільших бойових операцій тієї війни – «Удар під Кабулом. Армія здійснила ряд боїв, наша машина була задіяна в більшості з них. За цю операцію я нагороджений медаллю «За відвагу». При-

їхав додому 9 травня 1981 року.

Війна мене довго «не відпускала», нічні кошмари переслідували багато років.

«СЕРЙОЗНЕ ПОКАРАННЯ – ВІДПРАВЛЕННЯ В СОЮЗ»

– Олегу Леонідовичу, доводилося чути, що війна в Афганістані поламала долі її учасників.

– Будь-яка війна – це дуже важке випробування для звичайної людини. Тому багатьом учасникам цих подій потрібна була психологічна допомога. Зараз уже відома статистика: близько 5 тисяч солдатів були засуджені трибуналом. Але одне із найсерйозніших покарань – відправлення назад, у Союз, із формулюванням «недостойний служити в Афганістані». Ну, і, звичайно, бездушне ставлення багатьох чиновників до сімей загиблих, інва-

лідів озлоблювали людей.

Але було й інше. Після повернення з Афганістану я влаштувався на роботу на автозавод у Запоріжжі, став слухачем підготовчого відділення і студентом Дніпропетровського університету. Мене оточили такою турботою і увагою, які геть-чисто знімали будь-який негатив.

– Як би Ви хотіли, щоб до «афганців» ставилися в Україні?

– У будь-який час воїнів-інтернаціоналістів повинні поважати в державі. У Вашингтоні є меморіал, де вибиті прізвища і військові звання всіх загиблих у В'єтнамі. Туди приходять родичі, приводять дітей. Таке ставлення об'єднало і прибічників, і противників тієї війни. Хочеться, щоб таким же було ставлення і до наших «афганців», тим паче, що ми не забули засвоєний у далекій країні урок: «Своїх непризволяще не залишати!»

(Із газети «Вісті Придніпров'я», №17 за 6 березня 2012 року).

Афганістан, 1980 р. Після бою. Четвертий зліва у верхньому ряду – Олег-ТУПИЦЯ.

Афганістан, 1980 р. Сержант Олег-ТУПИЦЯ.

ПАЛАЦ КУЛЬТУРИ РОБИТЬ НАШЕ ЖИТТЯ ЦІКАВІШИМ І ВЕСЕЛІШИМ

Університетський конкурс «Міс Університет».

Палац культури студентів імені Юрія Гагаріна.

Народний театр-студія «Маски» (керівник Ігор Трахт).

СКВОРОДА
Григорій Савич
(1722-1794),
поет, письменник, філософ.

МАЛИШКО
Андрій Самійлович
(1912-1970),
поет, перекладач, лауреат
Національної премії України
імені Тараса Шевченка.

Руслан ІВАЩЕНКО, студент факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, актор народного театру-студії «Маски», ведучий університетських заходів:

– У колективі народного театру «Маски» я вже два роки, які пролетіли для мене непомітно. Театр ніколи не набридає. Там постійно щось нове, бажане, навіть те, про що й не мріяти.

Я народився в маленькому містечку і тому коли потрапив до Палацу, був вражений його величиною. Ще більше був у захопленні, коли мені довірили вести таке велике університетське свято, як посвята у студенти. Це для мене була велика честь.

Я навіть не можу перерахувати, скільки вражень у мене виникає при підготовці заходів. Враженням немає кінця! Я із задоволенням ділюся ними із своїми друзями.

Навіть у найскрутніші часи я ніколи не шкодував, що потрапив до «Масок». Це не рутинна. Не уявляю свого життя без цього колективу. Тільки останнього навчального року я брав участь у чотирьох фестивалях, отримав Диплом за акторську майстерність.

«Маски» – це досвідчені люди, творча атмосфера, дисципліна, процес навчання. Це справжня школа життя.

Анна ВАРШАВСЬКА, член студентської ради факультету суспільних наук і міжнародних відносин, учасник театру танцю «La vie»:

– Танцюю з дитинства, а два роки тому доля при-

вела мене до театру «La vie». У цьому колективі я зрозуміла, що таке справжні друзі, відчула себе невідомою частинкою великого дійства під назвою «життя». До речі, саме так перекладається на українську мову назва нашого колективу.

Під час виступу на сцені приборкується хвилювання, потім відчувається полегшення, а враження від музики, танцю, атмосфери глядацької зали і словами не передати!

Театр танцю робить моє життя цікавішим, веселішим, різноманітнішим і є куди подіти свою невичерпну творчу енергію.

Ольга ЛЯЩЕВСЬКА, студентка економічного факультету, солістка народної студії сучасного вокалу «Мрія», переможець вокальних конкурсів:

– У «Мрії» займаюся три роки. Прийшла сюди першокурсницею.

Знаю, що честь університету і в моїх руках, коли називають моє прізвище і тут же кажуть: «Дніпропетровський національний університет імені Олесь Гончара». Тому нагороди на фестивалях отримую з особливою гордістю, уявляючи себе часткою великої університетської родини.

Кожен, хто прийшов до колективу одночасно зі мною, мав досвід виступів на сцені, але всьому довелося навчатися «по-новому». Зізнаюся, не завжди було все добре, не все вдавалося відразу. Але зараз глядач так надихає мене і моїх подруг, що хочеться виступати і проводити

репетиції знову і знову.

Багато веселих моментів було і на сцені, і за лаштунками. На дитячих новорічних ялинках я відчувала себе, як маленька дівчинка у казці. А коли співаєш перед першими особами держави – це велика честь! Мій перший виступ відбувся на концерті, присвяченому зустрічі з Президентом України 1994-2005 р. р. Л. Д. Кучмою.

Незважаючи на те, що не все вдається в особистому, саме «Мрія» – мій острів добрих надій і вражень. «Мрія» дала мені можливість дивитися на все впевненіше, прийняти у своє життя нову людину, а ще – не так болісно переживати негаразди. Я обожнюю свій колектив!

Валерій ІЛОВАЙСЬКИЙ, студент гр. КТ-08-1, учасник театру-танцю «La vie»:

– Я прийшов до колективу всього за півроку до закінчення університету, але встиг навчитися багато чому, що допоможе мені у житті. Я став цінувати свій час і час інших людей. У мене з'явилося багато нових друзів.

Процес постановки художніх номерів, уміння користуватися акторською грою у житті, творчий політ думки – все це не просто слова, а моє життя, мій відпочинок від суворі буденності, мій «релакс», мій світ, де я можу знайти себе і мене зрозуміють.

Інтерв'ю записала **О. РУДКОВСЬКА**, художній керівник Палацу культури студентів.

МОЖУ ЗАПРОПОНУВАТИ

НОВОРІЧНІ РОЗВАГИ

Наближається чарівна година зустрічі Нового року. Пропонуємо прикрасити свято дуже простими фокусами за допомогою реактивів, які є у вашому домі і які цілком безпечні і для дорослих, і для дітей.

Для створення новорічного настрою, особливо, якщо за вікном замість пухнастого снігу – відлига та дощ, можна підготувати композицію «Штучний сніг». У плоский посуд кладемо кілька камінців, між ними закріплюємо сухі гілочки. На камінці та доколя них настипаємо дванадцять столових ложок харчової солі. Краї посуду змазуємо вазе-

ліном. Сіль обережно, не поспішаючи, змочити шістьма ложками води. Посудину залишити в теплі. Кожного наступного дня на сіль краплями додавати по одній-дві ложки води. Уже на другий день на камінцях з'явиться «сніг», а через два тижні він зовсім покриє гілочки.

Буде красиво, якщо приміщення прикрасити живою гілочкою горобини чи букетиком жовтих листочків у вазочці з гліцерином на дні.

За допомогою фенолфталеїну можливе таке «чаклунство». Напишіть на папері пензликом, змоченим у 1%-ному спиртовому розчині фенолфталеїну, привітання від Ді-

да Мороза. Спирт швидко випарується, і напис стає непомітним. За допомогою розпилювача обризкуємо папір розчином харчової соди – текст проявиться червоним кольором. Якщо з іншого розпилювача обризкати цей папірець розчином оцту, – літери знову зникнуть.

Дуже видовищним для ваших друзів буде й «Художник-вогник». Для цього треба мати калійну селітру і приготувати її насичений розчин (тобто в гарячій воді розчинити максимально можливу кількість реактиву). На аркуші паперу цим розчином нанести малюнок так, щоб він складався із безперервної лінії.

Відмітьте олівцем край аркуша паперу. Коли папір висохне, на ньому буде помітна лише ваша позначка. А тепер доторкніться до цієї позначки тліючим сірником або цигаркою – почне тліти по контуру зображення, і вогник «малюватиме» ваш малюнок. Не важко пояснити, що сталося: це папір повільно згоряє за рахунок кисню, що закристалізувався в товщі паперу.

Різнманітні та видовищні досліди з кристалами різних солей. Можна «виростити» сад, зимовий або осінній пейзажі. Але для цього потрібні спеціальні реактиви з хімічної лабораторії.

Із легкодоступних солей, наприклад, із мідного купоросу, харчової солі можна отримати кристалічні

візерунки на склі. Для цього слід приготувати 2%-ний розчин желатину та розчини солей (концентрація їх може бути різною – 5-30%). Розчини нагрівають і змішують у співвідношенні 1:10 (1 мл розчину желатину на 10 мл розчину солей). Отриману суміш виливаємо на скляну пластинку товщиною 2 мм. Наступного дня на склі з'являться різні малюнки у вигляді гілочок, сніжинок, фантастичних ландшафтів, які сподобаються чорній водяній Змії – символу 2013 року за Східним гороскопом.

С. МАЛИНКА, провідний інженер науково-дослідної лабораторії стратиграфії та палеогеографії НДІ геології.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА ОГолошує КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД:

доцента кафедри менеджменту та туризму – 1 штатна одиниця (повна ставка)
(наявність наукового ступеня кандидата наук, вченого звання доцента, досвід науково-педагогічної роботи у ВНЗ IV рівня акредитації не менше 10 років, вільне володіння державною мовою України),
викладача кафедри клінічної лабораторної діагностики – 1 штатна одиниця (повна ставка)
(наявність повної вищої освіти за спеціальністю «Клінічна фармакологія», наяв-

ність наукових публікацій, вільне володіння державною мовою України),
старшого викладача кафедри проектування та конструкторської – 1 штатна одиниця (0,5 ставки)
(наявність освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за спеціальністю «Проектування та виробництво РК ЛА» або випускники аспірантури за спеціальністю «Проектування, виробництво та випробування ЛА», володіють іноземною мовою на рівні можливості проведення навчальних занять),
асистента кафедри української історії та етнополітики – 1 штатна одиниця (0,5

ставки)
(наявність вищої історичної освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, закінчена аспірантура за спеціальністю «Історія України», володіють іноземною мовою на рівні можливості проведення навчальних занять)
(документи на конкурс приймаються протягом 1 тижня від дня опублікування оголошення в засобах масової інформації).

3x4, автобіографія, копія документів про вищу освіту (з пред'явленням оригіналу документа), копія диплома кандидата (доктора) наук, якщо є вимогою (з пред'явленням оригіналу документа), копія аттестата доцента (професора), якщо є вимогою (з пред'явленням оригіналу документа), список наукових робіт та винаходів (завіренних за останнім місцем роботи).
Наша адреса: 49010, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72, навч. корпус №1, кімн. 217, тел.: (056) 374-98-27.

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АБІТУРІЄНТА-2013

ДНІ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ

Дніпропетровський національний університет імені Олесь Гончара проводить Дні відкритих дверей: 9 грудня ц. р. – у Палаці культури студентів, 23 грудня ц. р. – на факультетах.
Початок о 10.00.
Телефон приймальної комісії: (056)776-82-14.

Передплатуйте газету «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»!

ПЕРЕДПЛАТУ МОЖНА ОФОРМИТИ В БУДЬ-ЯКОМУ ВІДДІЛЕННІ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ ОБЛАСТІ

«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ» – щомісячна (крім серпня) газета Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара.
Засновник і видавець – Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара.
Адреса ДНУ ім. О. Гончара: 49010, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72. Газета виходить українською мовою. Обсяг – 1 друкований аркуш. Друк офсетний. Ціна договірна.
Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій. За точність відповідей автор. Листи, рукописи, ілюстрації не рецензуються і не повертаються.
Листування з читачами ведеться тільки на сторінках газети. Редакція зберігає за собою право літературного редагування і скорочення прийнятих для опублікування текстів.
Редакція газети не уточнює дату виходу наступного номера газети. Претензії до публікації приймаються протягом місяця.
При передруках посилання на газету «Дніпропетровський університет» обов'язкове.
Газета набрана і зверстана в редакції газети «Дніпропетровський університет». Адреса редакції: м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72, кім. 204. Тел. 374-98-21.
Газета розміщена на сайті ДНУ ім. О. Гончара за адресою: www.dnu.dp.ua
Зам. 1583. Тираж 1000. ДП № 1631-366ПР від 7 грудня 2009 року. Газета віддрукована у друкарні ТОВ «Система Центр», м. Дніпропетровськ, вул. Автотранспортна, 23. Індекс 40448.